

2021

ROČNÍ ZPRÁVA O HODNOCENÍ VÝKONU REGIONÁLNÍCH FUNKCÍ KNIHOVEN VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně
2022

Foto na obálce: interiér Městské knihovny v Hulíně (jedné ze čtyř oceněných Knihoven Zlínského kraje roku 2021)

Obsah:

1. Úvod
2. Zajištění výkonu regionálních funkcí v jednotlivých regionech
3. Výkon regionálních funkcí na krajské úrovni zajištěný krajskou knihovnou
4. Hodnocení ekonomických ukazatelů
5. Celkové zhodnocení

Přílohy:

Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí – Sumář za Zlínský kraj (krajská a pověřené knihovny)

Vyúčtování finančních prostředků na výkon regionálních funkcí – Sumář za Zlínský kraj

Kopie Statistického výkazu výkonu regionálních funkcí – Knihovna Kroměřížska, Kroměříž

Kopie Statistického výkazu výkonu regionálních funkcí – KBBB, Uherské Hradiště

Kopie Statistického výkazu výkonu regionálních funkcí – MVK, Vsetín

Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí – KKFBZ, Zlín

Úvod

Tato zpráva je zpracována v souladu s Metodickým pokynem Ministerstva kultury ČR k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území ČR. Údaje v ní jsou převzaty ze zpráv a výkazů o výkonu regionálních funkcí v roce 2021 krajské a pověřených knihoven Zlínského kraje. Zajištění výkonu regionálních funkcí se řídí Zásadami zajištění regionálních funkcí knihoven ve Zlínském kraji.

V roce 2021 zajišťovaly výkon regionálních funkcí (dále RF) ve Zlínském kraji tři knihovny pověřené výkonem RF a krajská knihovna s celkovým počtem pracovních úvazků 17,2. Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně, příspěvková organizace (KKFBZ), plnila a koordinovala výkon RF pro 384 knihoven ve Zlínském kraji tak, jak jsou definovány v § 11 odst. 4 knihovního zákona č. 257/2001 Sb. Pro okres Zlín vykonávala RF KKFBZ. Tak jako v minulých letech pověřila KKFBZ výkonem RF pro základní knihovny:

- pro okres Kroměříž Knihovnu Kroměřížska – příspěvkovou organizaci (KK),
- pro okres Uherské Hradiště Knihovnu Bedřicha Beneše Buchlovana, příspěvkovou organizaci (KBBB),
- pro okres Vsetín Masarykovu veřejnou knihovnu Vsetín (MVK).

Krajská knihovna je spolu s pověřenými knihovnami garantem plnění cílů RF v kraji, jimiž jsou koordinace odborných knihovnických činností a cílená dělba práce, zachování a rozvíjení vazeb mezi knihovnami v jednotlivých okresech i v rámci celého Zlínského kraje, vzájemné sdílení informačních zdrojů a služeb, udržení odborného standardu služeb a zajištění jejich dostupnosti, garance průběžné aktualizace knihovního fondu veřejných knihoven regionu, účelné využití vložených veřejných finančních prostředků a zajištění kvalifikačního růstu pracovníků knihoven (jejich celoživotní vzdělávání).

Výkon regionálních knihovnických služeb byl v roce 2021 zaměřen na naplňování cílů Koncepce rozvoje regionálních funkcí knihoven ve Zlínském kraji na období 2018–2022. Samotný výkon některých regionálních služeb byl již druhým rokem ovlivněn jednak uzavřením knihoven z důvodu epidemiologické situace spojené s Covid 19 a také opatřeními v době nouzového stavu, které činnost knihoven ovlivnily. Knihovny byly uzavřeny v lednu a v únoru a další provoz v jednotlivých knihovnách se řídil dle vládních opatření a rozhodnutí zřizovatelů knihoven. V mnoha knihovnách fungovala výdejní okénka, některé knihovny uživatelům zprostředkovaly rozvázkovou službu. Většina knihoven otevřela v polovině dubna v omezeném režimu a za zpřísněných hygienických podmínek.

Krajská a pověřené knihovny zajišťovaly pro obsluhované knihovny Zlínského kraje tyto regionální funkce: nákup, zpracování, distribuci výměnných souborů, metodickou a konzultační činnost, pomoc při zavádění nových informačních technologií, vzdělávání knihovníků, statistiku, zpracování knihovních fondů zakoupených z prostředků obcí.

KKFBZ přímo vykonávala metodickou a konzultační činnost, vzdělávání knihovníků, porady, statistiku a další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji veřejných knihovnických a informačních služeb ve Zlínském kraji.

Ve čtyřech okresech Zlínského kraje byl zajištěn výkon RF také spoluprací s provozovateli profesionálních knihoven. Ve smlouvách uzavřených s provozovateli profesionálních knihoven jsou vymezeny vybrané regionální funkce, které zajišťují jimi zřizované knihovny na základě objednávky knihovnických služeb pro neprofesionální knihovny. Jednalo se o tyto vybrané regionální funkce: zpracování statistiky, metodická a konzultační činnost, nákup knihovních fondů z prostředků obcí a v okresech Kroměříž a Zlín i zpracování knihovních fondů zakoupených z prostředků obcí, pomoc při aktualizaci a revizi knihovních fondů, případně retrospektivní zápis knihovních fondů neprofesionálních knihoven do elektronických databází a pomoc při tvorbě nebo aktualizaci webové stránky knihovny.

Zajištění výkonu regionálních funkcí v jednotlivých regionech

Okres Kroměříž

V okrese Kroměříž zajišťovala a koordinovala výkon RF pro 107 zaregistrovaných základních knihoven a poboček těchto knihoven Knihovna Kroměřížska. Na poskytování regionálních služeb v regionu se podílely také tyto profesionální knihovny: **Městská knihovna v Bystřici pod Hostýnem** (obsluhuje 11 knihoven), **Městská knihovna Holešov** (obsluhuje 17 knihoven) a **Městská knihovna Morkovice** (obsluhuje 9 knihoven). Poskytování knihovnických a informačních služeb v rámci RF pro neprofesionální knihovny středisek Chropyně, Kroměříž, Kvasice, Koryčany a Zdounky zajišťovala **Knihovna Kroměřížska** (70 knihoven, z toho 42 neprofesionálních).

Výkonem RF Knihovna Kroměřížska podporovala činnost registrovaných knihoven v okrese, pomáhala zajistit kvalitu knihovnických služeb a zajistit dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb občanům kroměřížského okresu, zajišťovala informovanost neprofesionálních knihovníků i zřizovatelů knihoven v oboru knihovnické práce.

V rámci **projektu VISK 3** získaly pro rok 2021 dotaci knihovny: Městská knihovna Bystřice pod Hostýnem (Přechod z KS Clavius na KS Tritius), Městská knihovna Holešov (Doplnění, obnova a zabezpečení technického vybavení), Městská knihovna Koryčany (Vybavení přednáškového sálu interaktivními technologiemi), Místní knihovna v Nítkovicích (Pořízení technického vybavení a ve 2. kole Zahájení automatizace v Místní knihovně v Nítkovicích) a Obecní knihovna ve Vítonicích (Knihovna – centrum setkávání a vzdělávání všech generací).

Mnozí provozovatelé knihoven provedli rekonstrukce prostor, úpravy interiéru nebo nákup nového vybavení knihoven. Městská knihovna v Chropyni byla přestěhována do nových prostor a vybavena novým nábytkem. Obecní knihovna Lutopecny a knihovna Martinice byly rovněž umístěny do nových prostor, Lutopecny byly vybaveny novým nábytkem. Obecní knihovna v Bělově a Obecní knihovna v Kyselovicích byla nově vybavena. V rekonstrukci jsou knihovny: Místní knihovna v Kurovicích, Obecní knihovna ve Skašticích a Místní knihovna v Žalkovicích.

Regionální pracoviště Knihovny Kroměřížska buduje Souborný katalog pro veřejné knihovny okresu Kroměříž. Celkem je od roku 2007 proveden retrospektivní zápis knihovního fondu (dále KF) do AKS Tritius REKS ve 42 neprofesionálních knihovnách. V listopadu byl zahájen retrospektivní zápis KF v Místní knihovně Nítkovice.

WWW katalogy knihoven jsou dostupné na Internetu z webové stránky Knihovny Kroměřížska (www.knihkm.cz – Katalog) a také ze stránek konkrétních knihoven nebo obcí. WWW katalog zpřístupňuje na Internetu 41 neprofesionálních a devět profesionálních knihoven včetně poboček těchto knihoven.

Sedm profesionálních knihoven okresu Kroměříž pracuje v AKS Tritius a dvě (Kvasice, Zdounky) v AKS Clavius. Systém Tritius REKS – výpůjční modul – využívá pět neprofesionálních knihoven (Kyselovice, Martinice, Rusava, Rymice a Zborovice).

68 neprofesionálních knihoven má vytvořeny webové stránky. Z toho 7 knihoven využívá domény svého provozovatele. Stránku na sociálních sítích mají kromě pověřené knihovny také knihovny v Bystřici pod Hostýnem, Holešově, Hulíně, Koryčanech, Morkovicích a obecní knihovny v Komárno, Kyselovice, Jankovice, Martinice, Rymice, Troubky, Uhřice, Žeranovice. Nítkovice jsou aktivní na

Instagramu. Mnoho knihoven využívá k propagaci na Facebooku stránku svého zřizovatele (např. Bělov).

Titul Knihovna roku 2021 Zlínského kraje byl udělen **Městské knihovně v Hulíně**. Ocenění Knihovník Zlínského kraje obdržela knihovnice **Marie Poláčková z Obecní knihovny v Podhradní Lhotě**.

Okres Uherské Hradiště

V okrese Uherské Hradiště pracovalo 85 obsluhovaných knihoven a jejich poboček. V roce 2021 se na zajišťování výkonu regionálních služeb podílely vedle **Knihovny Bedřicha Beneše Buchlovana** knihovny **Městská knihovna Bojkovice** (šest knihoven – Hostětín, Komňa, Nezdenice, Pitín, Rudice, Záhorovice), a **Místní knihovna Ostrožská Nová Ves** (Ostrožská Lhota). Obec Starý Hrozenkov provozující profesionální obecní knihovnu z organizačních důvodů nepotvrdila objednávku na výkon RF. Zajišťování regionálních služeb pro šest neprofesionálních knihoven převzala KBBB. Hlavní část spolupráce s knihovnami spočívala v pomoci při revizích knihovního fondu, aktualizaci, pomoci při nákupu a zpracování knih, při vyřazování a při automatizaci knihovních procesů. U nákupů knih pro obce jsou uplatňovány rabaty, které knihovna dostávala od svých dodavatelů.

Mimořádná opatření související s epidemiologickou situací měla v roce 2021 dopad i na činnost oddělení regionálních služeb. V období leden až duben byla omezena či úplně pozastavena metodická pomoc, provádění aktualizací v místě a pomoc při výkonu revize. Také činnosti jako distribuce výměnných souborů, nákup a zpracování knih pro knihovny regionu byly zajišťovány v omezeném režimu. Od května již revize probíhaly podle místních podmínek a na základě pětiletého plánu revizí. Zcela se také obnovila metodická činnost, pomoc při aktualizaci knihovního fondu a distribuce výměnných souborů.

Aktualizace jsou prováděny především v knihovnách, u kterých je naplánovaná revize KF v daném roce nebo v roce následujícím. Obsáhlejší aktualizace pak proběhla v knihovně Suchá Loz (2 111 svazků) a to z důvodu nedostatku místa ve vnitřních prostorách knihovny.

V dotačním programu MK ČR VISK 3 pro rok 2021 bylo celkem úspěšných deset knihoven, většina z nich žádala o nové technické vybavení; knihovny ve Starém Městě a v Uherském Brodě žádaly o knihovní systém Tritius, knihovny v Dolním Němčí a ve Vlčnově o systém Tritius REKS. Ve druhém kole pak s žádostí o dotaci uspělo pět knihoven, většina žádala o novou funkční techniku. Knihovna v Uherském Brodě získala dotaci na pořízení biblioboxu. Oddělení regionálních služeb jim poskytlo pomoc ohledně čerpání dotace a pořízení technického vybavení.

V několika knihovnách proběhly úpravy a modernizace interiéru, případně vybavení nábytkem a technikou. Např. v Podolí na podzim proběhlo přestěhování knihovny do nových přízemních prostor rekonstruovaného kulturního domu. Ve Zlámanci došlo k přestěhování regálů ze dvou místností do jedné, čímž knihovna získala uzavřený prostor a samostatnou místnost určenou ke komunitním aktivitám. V Místní knihovně Slavkov byly pořízeny nové regály a ve Zlechově proběhly stavební úpravy vstupních prostor a výměna osvětlení.

Knihovnický automatizovaný systém Clavius REKS modul katalogizace mají všechny knihovny regionu. Přes AKS půjčuje celkem 49 neprofesionálních knihoven. V polovině prosince 2021 KBBB a knihovny, které využívaly systém Clavius REKS, přešly na nový knihovní systém Tritius REKS. V pobočkách Městské

Knihovny v Bojkovicích (Bzová a Přečkovice) byl dokončen retrospektivní zápis knihovního fondu a půjčování probíhá v systému Tritius REKS.

Všechny knihovny regionu mají webové stránky s odkazem do on-line katalogu. Stránku na sociální síti Facebook má kromě pověřené knihovny také deset profesionálních a 25 neprofesionálních knihoven.

Ocenění Knihovna Zlínského kraje roku 2021 získala **Místní knihovna v Babicích** a ocenění Knihovnick Zlínského kraje roku 2021 obdržela knihovnice **Ing. Ivana Bičanová** z téže knihovny.

Informace k programu RF jsou dostupné na webových stránkách Knihovny Bedřicha Beneše Buchlovana – <http://www.knihovnabb.cz/pro-knihovny>.

Okres Vsetín

MVK Vsetín ve svém regionu obsluhuje 73 knihoven a v roce 2021 se na zajišťování výkonu regionálních služeb podílely také knihovny: **Obecní knihovna Horní Lideč, Základní knihovna Jablůnka, Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm a Městská knihovna Valašské Meziříčí.**

Cirkulace výměnných souborů proběhla v únoru, květnu a na konci roku, kdy byly knihovnám také dodány soubory s CD. Soubory jsou knihovnám zapůjčeny na dobu 12 měsíců.

V programu **MK ČR VISK 3** v roce 2021 uspělo celkem 13 projektů. Z dotace byly hrazeny projekty na modernizaci, obnovu a doplnění technického vybavení knihoven: Jablůnka, Růžďka a Pržno. Knihovna v Rožnově pod Radhoštěm získala dotaci na mobilní učebnu a Městská knihovna Valašské Meziříčí dotaci na projekty: Mobilní pracovní stanice, Zapojení knihovny do CPK a Programování a robotika pro všechny. MVK Vsetín obdržela dotaci na 3 projekty: Audiovizuální multimediální studio pro online vzdělávání a prezentaci regionálních aktivit v knihovně, Technologické hřiště BOTník a Multimediální laboratoř pro neformální vzdělávání ve Vsetíně.

Na vyšší verzi programu a zavedení E-vypůjček obdržely dotaci knihovny v Halenkově Horní Bečvě a v Zubří. Knihovna Lužná získala dotaci na zahájení automatizace knihovnických činností.

V programu VISK 7 obdržela dotaci MVK Vsetín na Digitalizaci a zpřístupnění regionálních periodik na Valašsku. V programu VISK 9 získaly dotaci MVK Vsetín a Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm na Harmonizaci databází autorit s databází autorit NK ČR. V dotačním programu Knihovna 21. století bylo podpořeno pět projektů – MVK Vsetín (2 projekty), knihovny v Rožnově pod Radhoštěm, Horní Lidči a Hovězí po jednom projektu.

V MVK Vsetín proběhly úpravy interiéru, byl pořízen nový box na vracení knih – Vráťa, sídlištní knihovna v Luhu prošla částečnou rekonstrukcí.

Městskou knihovnu v Rožnově pod Radhoštěm čeká dlouho očekávaná rekonstrukce a přístavba knihovny. V roce 2022 proběhne stěhování knihovny do náhradních prostor ve Společenském domě. Realizace rekonstrukce a přístavby by měla být dokončena ve druhé polovině roku 2023.

Obec si Francova Lhota si nechala zpracovat grafický návrh pro realizaci nového komunitního centra. Knihovna ve Francově Lhotě se přestěhovala do bezbariérových prostor základní školy, kde má k dispozici samostatný vstup.

V mnoha dalších knihovnách proběhly rekonstrukce nebo úpravy prostor, případně dovybavení novým nábytkem a technikou: Kelč (zrekonstruována kancelář knihovny, dokoupen nábytek do půjčovny),

Jablůnka (celková obnova vybavení interiéru, nový dětský koutek s vyvýšeným pódiem, nové místo pro internetové služby), Halenkov (zakoupen robotický vysavač, dovybavena kuchyňka, pořízeny čtyři bannery s reklamou na knihovnu), Velké Karlovice (přebalovací pult, v patře knihovny byla vytvořena herna pro děti), Horní Bečva (modernizace šesti PC, nový prostor pro dětské oddělení), Podlesí (budova prošla rekonstrukcí, v knihovně nová okna), Perná (nová podlaha, výmalba a okna), Lidečko (klimatizace), Pržno (pokračuje rekonstrukce společenské místnosti vedle knihovny a úpravy venkovního prostoru na letní posezení), Prlov (nové křeslo do půjčovny).

Po ukončení retrokatalogizace a po revizi KF v začali využívat AKS v knihovně v Růžďce. V Pozděchově a Prlově byla dokončena retrokatalogizace.

Svůj profil na Facebooku mají téměř všechny profesionální knihovny a neprofesionálních knihovny: Střítež nad Bečvou, Vidče, Hutisko – Solanec, Lužná, Pozděchov, Bystřička a Valašská Polanka.

Dětské oddělení **Městské knihovny v Rožnově pod Radhoštěm** knihovny bylo oceněno 1. místem v celorepublikové soutěži Kamarádka knihovna.

Místní knihovna ve Velkých Karlovicích získala ocenění Knihovna Zlínského kraje roku 2021. Ocenění Knihovnick Zlínského kraje roku 2021 obdržela paní **Jarmila Křenková** z **Obecní knihovny Bystřička**.

Okres Zlín

V okrese Zlín pracovalo 116 obsluhovaných knihoven a v roce 2021 se na zajišťování výkonu regionálních služeb podílely vedle **KKFBZ** také městské knihovny v **Brumově-Bylnici, Fryštáku, Luhačovicích, Napajedlích, Otrokovicích, Slavičíně, Slušovicích, Vizovicích, Valašských Kloboukách a Knihovna Štítná nad Vláří**.

Začátkem roku byly uzavřeny nové dodatky ke Smlouvám o poskytování a zajištění regionálních knihovnických služeb v rámci regionálních funkcí. Tyto specifikující rozsah služeb, počet objednaných hodin, hodinovou sazbu a termíny zpracování výkazů.

Metodické návštěvy a konzultace v knihovnách byly zaměřeny mimo jiné na jednání se starosty a zástupci obcí jako zřizovatelů knihoven. V první polovině roku se projednávaly zejména organizační záležitosti týkající se uzavření a obnovení provozu knihoven v době pandemie včetně hygienických opatření. Dále se probíraly statistiky knihovnických činností, evidence a zpracování knihovnických fondů zakoupených z finančních prostředků provozovatelů knihoven, revize a aktualizace knihovnických fondů, práce s výměnným fondem, žádosti starostů o pomoc při svozu/rozvozu výměnných souborů, vykazování výkonu regionálních funkcí, apod.

O dotaci z **programu MK ČR VISK 3** na zkvalitnění služeb, počítačovou nebo projekční techniku si úspěšně požádaly tyto knihovny a obce: **Halenkovice, Karlovice, Lhota, Vlachova Lhota, Nedašova Lhota a Sehradice**.

Mimořádnou dotaci poskytl své knihovně obecní úřad Hostišov na knihovní zájezd a soutěže. Dotaci SKIP pro malé knihovny na podporu čtenářství získala Místní knihovna v Dolní Lhotě.

Stále není obnoven provoz Místní knihovny Podkopná Lhota, nedaří se nalézt knihovnici. Rovněž byla kvůli rekonstrukci již druhým rokem uzavřena knihovna ve **Spytihněvi**. Knihovna ve **Velkém Ořechově** byla přestěhována do nových prostor víceúčelové budovy. Místní knihovna **Halenkovice** funguje od

září 2021 v nových prostorách a byla vybavena novým nábytkem. Místnosti pro knihovnu vznikly přístavbou na střeše obecního úřadu. Budova byla nově vybavena výtahem, takže knihovna je nyní bezbariérová.

Během roku 2021 byly dále provedeny rekonstrukce, estetické úpravy, případně stěhování v knihovnách obcí: Podhradí (rekonstrukce prostor), Ludkovice (nové PC vybavení), Petrůvka (rekonstrukce knihovny, nový nábytek a regály), Lhota (dokončeny opravy v prostorách knihovny), Lukov (výmalba knihovny, zakoupená vysoušeče na vlhké zdivo, instalace nového zabezpečovacího zařízení s kamerou, úprava regálů), Lukoveček (výmalba knihovny, nové dveře a žaluzie), Dešná (výmalba knihovny, nový nábytek), Poteč (rekonstrukce vstupních prostor) a Bohuslavice u Zlína (úprava oddělení pro děti).

Mimo výše uvedené byl dokoupen nový nábytek a doplňky v knihovnách těchto obcí: Žlutava, Provodov, Zádveřice – Raková, Sazovice, Hvozdná, Tichov, Újezd, Lhotsko a Ostrata. Knihobudky spravují obecní knihovny v Ludkovicích, Pozlovicích, Sazovicích, Lukovečku a Kelníkách.

Nové výpočetní technika byla zakoupena do knihoven obcí Bohuslavice u Zlína, Tichov, Lhota, Lutonina, Provodov a Slopné.

V současné době půjčuje prostřednictvím automatizovaného knihovního systému 54 knihoven. AKS využívají už všechny obce v regionu Napajedla, Otrokovice, Slavičín, Slušovice, Štítná a Valašské Klobouky.

Ve všech knihovnách okresu je provedena retrokonverze knihovního fondu a všechny knihovny mají webovou stránku a elektronický katalog. Stránku na Facebooku má 22 obecních knihoven okresu.

Titul Knihovna Zlínského kraje roku 2021 získala za okres Zlín **Místní knihovna ve Veselé** a ocenění Knihovnick Zlínského kraje roku 2021 obdržela **Jarmila Buchwaldková (Obecní knihovna Provodov)**.

Výkon regionálních funkcí na krajské úrovni zajištěný krajskou knihovnou

Poradenská a konzultační činnost

- V lednu 2021 bylo provedeno a zpracováno vyúčtování finančních nákladů na RF za rok 2020 a předáno zřizovateli KKFBZ. Byl vytvořen Metodický pokyn KKFBZ Zásady účtování a evidence regionálních funkcí v roce 2021. Vypracována Roční zpráva o hodnocení výkonu regionálních funkcí ve Zlínském kraji v roce 2020. Zpráva byla předána zřizovateli KKFBZ, odeslána Národní knihovně ČR a zveřejněna na webových stránkách KKFBZ. Bylo provedeno vyhodnocení plnění standardu veřejných knihovnických a informačních služeb (VKIS) za předchozí rok a zveřejněno na internetových stránkách KKFBZ.
- Uskutečnila se kontrola výkonu RF pověřených knihoven podle zaslaných písemných podkladů ve Zprávách o výkonu regionálních funkcí za 1. pololetí 2021. Kontroly výkonu a vykazování RF proběhly ve 2. pololetí ve všech pověřených knihovnách. V rámci těchto kontrol byly navštíveny knihovny ve Valašském Meziříčí, Lešné, Perné, Jasenici, Bojkovicích, Nezdenicích, Rudicích, Chropyni, Chomýži, Komárnu a Bystřici pod Hostýnem.
- Útvar regionálních služeb knihovnám Zlínského kraje poskytl 57 metodických návštěv a 180 konzultací. Z toho proběhlo 20 jednání se zástupci obcí.
- Útvar ve spolupráci s Odborem kultury Zlínského kraje KKFBZ připravil devátý ročník **krajského ocenění knihoven a knihovníků kraje**. Cílem celé akce bylo upozornit na práci veřejných knihoven a jejich přínos k rozvoji knihovnických a informačních služeb a ocenit mimořádnou práci knihovníků. Soutěž se konala pod záštitou Ing. Mgr. Zuzana Fišerové, člena Rady Zlínského kraje pro oblast školství a kultury. Knihovny i jednotlivci mohli nominovat občané ČR starší 18 let, odborná veřejnost, zástupci zřizovatelů a provozovatelů knihoven. KKFBZ obdržela 16 nominací. Vyhodnocení nejlepších knihoven proběhlo ve dvou kolech. V prvním kole byly knihovny hodnoceny podle kvantitativních ukazatelů (statistické výsledky, plnění standardů VKIS) a nejlepší knihovny postoupily do druhého kola. Vybrané knihovny byly navštíveny odbornou komisí, která hodnotila jejich vzhled, péči o knihovní fond a posuzovala jejich mimořádné aktivity. Slavnostní předání ocenění se uskutečnilo 13. 10. v sídle kraje za účasti představitelů obcí, Zlínského kraje, knihoven a zástupců kulturní sféry. Ocenění obdržely tyto knihovny: **Městská knihovna v Hulíně, Místní knihovna v Babicích, Místní knihovna ve Velkých Karlovicích a Místní knihovna ve Veselé** čtyři vybrané knihovnice – viz výše.

Místní knihovna v Babičích

Městská knihovna v Hulíně

Místní knihovna ve Velkých Karlovicích

Místní knihovna ve Veselé

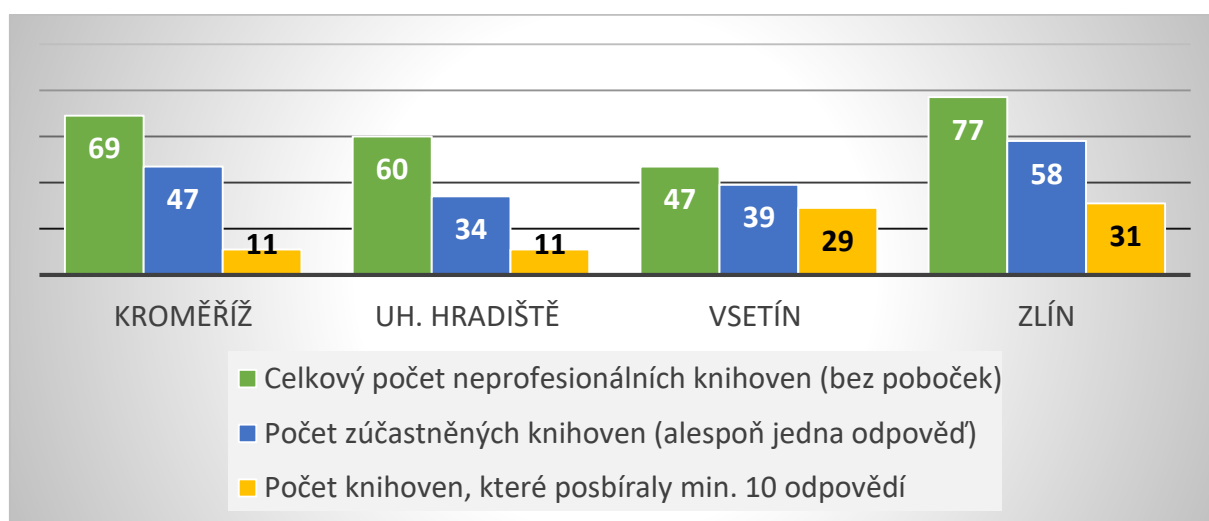

Společné foto všech oceněných

- Bylo zpracováno vyhodnocení ankety **Spokojenost se službami knihovny**, která byla určena neprofesionálním knihovnám kraje. S ohledem na opakované uzavření knihoven byl prodloužen sběr dotazníků do 30. 9. 2021. Anketa tedy nakonec v knihovnách probíhala celý jeden rok. Výsledky byly prezentovány na celostátním semináři Regionální funkce knihoven v Pardubicích a na seminářích okresních. Anketu nabídlo svým uživatelům 178 knihoven (70 % neprofesionálních knihoven kraje). Sešlo se celkem 1 850 vyplněných dotazníků, v 82 knihovnách kraje vyplnilo anketu víc než 10 respondentů. Celkem 97 % respondentů hodnotilo úroveň služeb poskytovaných knihovnou jako velmi dobrou nebo dobrou. Pokud jde o kritiku, nejčastěji bylo v odpovědích uvedeno, že je v knihovně málo novinek a že uživatelé chtějí, aby knihovna nakupovala víc knih. Často v odpovědích zazněly stížnosti na bariérovost knihovny a požadavek na nové moderní vybavení knihoven. Výsledky byly ovlivněny uzavřením knihoven. Přesto mnohé knihovny a jejich zřizovatelé získaly cennou zpětnou vazbu ke svým službám a fungování. Podněty od uživatelů knihoven mohou být využity jako argumenty pro změny v knihovnách.

Přehled zapojení knihoven do ankety Spokojenost se službami knihovny podle regionů

- V listopadu proběhl průzkum zájmu o kurzy VISK 2 pro rok 2022. Tyto výsledky byly zohledněny při tvorbě projektu do dotačního programu VISK 2.
- KKFBZ připravovala se Zlínským krajem a ve spolupráci s pověřenými knihovnami zajištění financování výkonu RF v roce 2022. V měsíci prosinci připravila a uzavřela s pověřenými knihovnami Smlouvy o přenesení regionálních funkcí na vybranou základní knihovnu pro rok 2022.
- Útvar úzce spolupracoval s Národní knihovnou, Sekcí SDRUK pro regionální funkce, Sekcí veřejných knihoven SKIP a dalšími knihovnami v systému knihoven ČR.

Standard byl naplněn.

Statistika

- KKFBZ provedla sumarizaci 12 statistických výkazů za veřejné knihovny Zlínského kraje do čtyř krajských sumářů za neprofesionální knihovny, profesionální knihovny, pověřené knihovny a krajskou knihovnu.
- Ze statistických dat zpracovala a vydala publikaci „Knihovny Zlínského kraje. Činnost a výsledky veřejných knihoven v roce 2020“. Publikaci obdržely všechny krajské knihovny v České republice, provozovatelé knihoven a knihovny ve Zlínském kraji a členové Zastupitelstva Zlínského kraje.

Standard byl naplněn.

Vzdělávání, semináře, porady

Vzdělávání knihovníků ve Zlínském kraji v roce 2021 zajišťovala KKFBZ ve svém vzdělávacím centru. Některé plánované vzdělávací se uskutečnily online.

V rámci vzdělávání knihovníků se uskutečnilo 13 kurzů informačních a komunikačních technologií (ICT), které byly financovány z programu MK ČR VISK 2 – Mimoškolní vzdělávání knihovníků a z rozpočtu KKFBZ (70 hodin, 178 účastníků).

Kromě toho byly pro knihovníky kraje uspořádány kurzy s knihovnickou problematikou:

- Webinář DNNT (online)
- Komunikace s duševně nemocnými
- Nekvalita v dětské literatuře (online)
- Zpřístupnění děl nedostupných na trhu (online)
- Press Reader (online)
- Současná polská literatura v českých překladech (online)
- Knihovnické minimum I–IV
- Britská detektivka (online)

Celkem se těchto odborných akcí zúčastnilo 424 účastníků.

Seminář pro knihovny okresu Zlín

Setkání zřizovatelů a knihovníků okresu Vsetín

Každoročně pořádaný kurz knihovnického minima absolvovalo 16 knihovníků Zlínského kraje.

Útvar regionálních služeb knihovnám Zlínského kraje dále připravil a případně se podílel na těchto seminářích a odborných akcích:

- *15. setkání starostů obcí a knihovníků okresu Zlín* (58 účastníků, online). Seminář zahájila radní pro kulturu a školství ZK Ing. Mgr. Z. Fišerová. Na programu byly např. příspěvky k přístupnosti webů (Ing. J. Kaňka), k obecním kronikám (Mgr. D. Valůšek a Mgr. P. Šrámek), soutěži Knihovna roku očima starosty obce a oceněné knihovny v Halenkově (Ing. R. Chromčák, Mgr. M. Šuláková)
- *Konference Elektronické služby knihoven VI.* (653 účastníků, online). Konference byla určena pro širokou knihovnickou veřejnost a byla zaměřena na tematiku digitálních knihoven, online služeb, e-čtení, knihovních systémů, virtuálních asistentů v knihovnách, online vzdělávání a nadstavbových služeb knihoven. Úvodním příspěvkem byla přednáška Příprava strategie digitalizace knihovních fondů v ČR a další plánované aktivity Národní knihovny ČR v oblasti digitalizace a zpřístupnění digitálního obsahu (Mgr. T. Foltýn). V rámci konference zazněl také zahraniční příspěvek Jukky Montonena, ve kterém se věnoval helsinské ústřední knihovně Oodi a jejím využití robotů a dalších moderních technologií.
- *Seminář pro knihovníky okresu Zlín* (30 účastníků, KKFBZ). Hlavním příspěvkem bylo vystoupení Michala „Nikkarin“ Menšíka Komiks v Čechách.
- *XX. Seminář knihoven paměťových institucí Zlínského kraje* (37 účastníků, on-line). Stěžejními body programu byly prezentace odborníků z Národní knihovny ČR (Mgr. J. Hrzinová a PhDr. P. Šťastná, Slováckého muzea v Uherském Hradišti (Mgr. I. Mátlová) a z Arcidiecézního muzea Kroměříž (Mgr. J. Macháčková, Mgr. K. Fajtlová).

Dále byly pro knihovny krajskou knihovnou dále uspořádány:

- 4 porady ředitelů a metodiků pověřených knihoven ve Zlínském kraji,
- 4 porady pro profesionální knihovníky okresu Zlín.

Standard byl naplněn – Ve standardu VKIS je stanovený počet hodin pro vzdělávání profesionálních knihovníků 48 hodin a pro vzdělávání neprofesionálních knihovníků 8 hodin. Krajská knihovna uspořádala vzdělávací akce pro knihovníky kraje v takovém rozsahu, aby mohli standard splnit.

Jednotlivé standardy regionálních funkcí a číselné ukazatele plnění ve Zlínském kraji

Poradenská a konzultační činnost

- Standard je zaměřen na řešení knihovnické problematiky, legislativy, umístění a vybavení knihoven, budování knihovního fondu, aktualizace a revize knihovního fondu, pomoc při zpracování grantů, konzultace v oblasti elektronických služeb knihoven apod. Poradenská činnost zásadně ovlivňuje úroveň a dostupnost knihovnických a informačních služeb a je využívána knihovníky i provozovateli knihoven.
- Oproti předchozímu roku bylo provedeno více konzultací i metodických návštěv (celkově o 11 % více). Častěji metodicky jednaly se zástupci obcí (o 33 %).

Poradenství	2020	2021				
	Celkem	Celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ*
Počet obslužených knihoven	370	383	98	75	73	137
počet poskytnutých konzultací	1877	1996	264	586	517	629
počet metodických návštěv	539	681	328	53	157	143
Celkem akcí	2 416	2677	592	639	674	772
z toho jednání se zástupci obcí	261	348	114	48	76	110

*okresní i krajská funkce KKFBZ

Standard: *metodická návštěva zpravidla 2x ročně v každé obsluhované knihovně v kraji. Metodické návštěvy byly počátkem roku omezeny kvůli pandemii, ve většině knihoven byl standard naplněn.*

Statistika knihovnických činností

Krajská, pověřené a další profesionální knihovny zpracovaly 325 statistických výkazů a sumářů KULT V 12.01 za rok 2020.

Další statistické výkazy, které slouží ke kontrole činnosti knihoven, byly zpracovány v průběhu roku. Statistické výsledky byly využity také jako podklad pro zpracovávání výkonů knihoven z hlediska standardů VKIS.

Standard: 1x ročně výkazy, průběžné využití.

Standard byl krajskou a pověřenými knihovnami naplněn.

Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Krajská a pověřené knihovny připravují v rámci RF vzdělávací akce pro knihovníky Zlínského kraje. V roce 2021 se uskutečnilo v kraji celkem **41 vzdělávacích akcí (26 v rámci RF)**, což je o 11 akcí více než v předchozím roce. Tyto akce absolvovalo **1 600 účastníků** z 564 knihoven (o 901 více účastníků než v předchozím roce). Navýšení bylo umožněno hlavně formou konání akcí, tj. online formou některých vzdělávacích akcí.

Průměrně se jedné vzdělávací akce pořádané pověřenými knihovnami nebo krajskou knihovnou účastnilo 39 knihovníků a průměrně trvala jedna vzdělávací akce 4 hodiny.

Školení organizovaná pověřenými knihovnami byla zaměřena na tato témata: práce s knihovním systémem Tritius, současná slovenská literatura pro děti a mládež, dětská literatura pro 2. stupeň ZŠ, časopisy pro knihovníky a další.

Knihovníkům byly nabídnuty také náslechy besed v dětských odděleních pověřených knihoven.

V kraji probíhají rovněž semináře zaměřené primárně na dobrovolné knihovníky. V roce 2021 musely být některé již naplánované semináře zrušeny – např. Setkání starostů a knihovníků okresu Uherské Hradiště, které se mělo uskutečnit v obci Slavkov.

Uskutečnily se tyto akce určené primárně neprofesionálním knihovnám:

- Letní setkání neprofesionálních knihoven okresu Uherské Hradiště (proběhlo v Uherském Hradišti a v Uherském Brodě)
- Setkání zřizovatelů a knihovníků okresu Vsetín
- Setkání knihovníků Rožnovska
- 15. setkání starostů obcí a knihovníků okresu Zlín (online)
- Seminář pro knihovníky okresu Zlín

Obsahem seminářů byla tato témata: dobrovolnictví v knihovnách, udržitelnost v knihovnách, hlavní priority a trendy rozvoje veřejných knihoven, nejlepší venkovské knihovny roku 2020, komiks a další aktuální témata.

KKFBZ organizovala konferenci Elektronické služby knihoven VI a Seminář knihoven paměťových institucí Zlínského kraje – viz výše.

Vzdělávání knihovníků, semináře	2020	2021				
	celkem	celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ*
počet obslužených knihoven	248	564	11	46	32	475
počet všech vzdělávacích akcí	30	41	2	5	5	29
z toho: počet akcí v rámci RF	19	26	2	5	5	14
z toho: počet akcí na podporu vzd., kult. a komunitních aktivit	-	0	0	0	0	0
počet všech účastníků	699	1600	23	80	117	1380
z toho: počet účastníků akcí v rámci RF	437	759	23	70	117	549
z toho: počet účastníků akcí na podporu vzd., kult. a komunitních aktivit	-	0	0	0	0	0
počet všech vyučovacích hodin	144	132	8	11	12	132
z toho: počet vyučovacích hodin v rámci RF	67	54	8	11	12	54
z toho: počet vyučovacích hodin na podporu vzd., kult. a komunitních aktivit	-	0	0	0	0	0

*okresní i krajská funkce KKFBZ

Některé vzdělávací akce byly součástí porad pro profesionální knihovny.

Porady byly připraveny jednak KKFBZ a pověřenými knihovnami pro své profesionální knihovníky a jednak profesionálními knihovnami pro knihovníky neprofesionálních knihoven (porada pro knihovníky střediska Rožnov pod Radhoštěm).

	2020	2021				
	celkem	celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ*
počet obslužených knihoven	67	69	9	14	32	14
počet akcí	15	21	6	2	5	8
počet účastníků	199	271	59	27	98	87

*okresní i krajská funkce KKFBZ

Standard: 2x ročně porady ředitelů/pracovníků pověřených knihoven, 1x ročně porady knihovníků profesionálních obsluhovaných knihoven, 1x ročně porady, příp. semináře knihovníků neprofesionálních obsluhovaných knihoven

Standard byl krajskou a pověřenými knihovnami naplněn částečně z důvodu pandemie:

- některé porady pověřených a profesionálních knihoven se uskutečnily v online prostředí,
- standardem stanovený počet hodin pro vzdělávání profesionálních knihovníků (48) a neprofesionálních knihovníků (8) bude vyhodnocen v rámci vyhodnocení plnění standardů VKIS v 1. čtvrtletí roku 2022,
- nabídka kurzů a seminářů pověřených knihoven v součinnosti s nabídkou krajské knihovny byla dostatečná a umožnila knihovníkům standardem stanovený počet hodin splnit.

Praktická podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit

	2020	2021				
	celkem	celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ*
Počet obslužených knihoven	0	12	1	1	10	0
Počet akcí, zásahů	0	12	1	1	10	0

Podporu vykázaly především MVK Vsetín a Městská knihovna v Rožnově pod Radhoštěm, které pomáhaly při akcích, jako je Pasování na čtenáře a mediální vzdělávání v obsluhovaných knihovnách. Dále byla v rámci tohoto standardu evidována spolupráce profesionální knihovny s Obecní knihovnou v Rajnochovicích na přípravě akcí k 100. výročí založení knihovny a metodická podpora při organizaci besedy pro mládež na téma Young Adult literatura v knihovně Slavkov.

Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Standard je zaměřen na ochranu knihovního fondu. Revize probíhaly podle stanoveného pětiletého plánu. Aktualizace knihovních fondů zahrnuje několik nezbytných činností, které si vyžadují mnoho hodin práce, jako např. probírku knihovního fondu po obsahové stránce, zápis staršího knihovního fondu do databáze, vyřazování knihovních jednotek, přebalování, značení abecední i znaky MDT apod. V roce 2021 připadla povinnost provést revizi v 60 knihovnách. Knihovny se více věnovaly aktualizaci knihovního fondu, pomoc s aktualizací byla poskytnuta 98 knihovnám kraje.

Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů	2020	2021				
	celkem	celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ
počet revidovaných knihoven	53	60	18	17	7	18
počet revidovaných knihovních jednotek	138 455	205 399	67 826	71 793	15 289	50 491
počet aktualizovaných knihoven	87	98	16	30	28	24
počet aktualizovaných k. j.	118 749	165 001	39 651	79 967	36 512	8 871
počet knihoven, v nichž se vyřazovalo	98	92	21	27	16	28
počet vyřazených knihovních jednotek	26 188	31 674	8 431	9 304	6 973	6 966

Standard: *revize 1x za 5 let – na vyžádání.*

Standard byl krajskou a pověřenými knihovnami naplněn.

Nákup a zpracování knihovního fondu z prostředků obcí

Po dohodě s provozovateli obsluhovaných knihoven provádí nákup knih především pověřené knihovny v Uherském Hradišti a Vsetíně a na základě objednávky služeb knihovnicki profesionálních knihoven. Provozovatelé a knihovnicki obsluhovaných knihoven, kteří nevyužívají tuto službu, si provádí nákup knih sami.

Zpracování knihovního fondu zakoupeného z prostředků obcí realizovaly všechny pověřené knihovny a na základě objednávky služeb další profesionální knihovny. Nejvíce knihovních jednotek bylo nakoupeno a zpracováno v okrese Uherské Hradiště. Ve srovnání s rokem 2020 byl zaznamenán u těchto služeb mírný pokles.

Nákup a zpracování KF z prostředků obcí		2020	2021				
		celkem	celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ
Nákup	počet obslužených knihoven	126	111	11	52	32	16
	počet nakoupených knihovních jednotek	9 440	9 213	394	6 928	1 174	717
Zpracování	počet obslužených knihoven	252	256	69	69	45	73
	počet zpracovaných knihovních jednotek	24 779	23 612	3 956	9 757	3 568	6 331

Standard: dodání zpracovaných knihovních fondů pověřenou knihovnou minimálně 1x za čtvrtletí.

Standard byl krajskou a pověřenými knihovnami naplněn.

Výměnný fond

Výměnný fond (VF) je budován z finančních prostředků Zlínského kraje a je součástí knihovních fondů krajské a pověřených knihoven. Na nákup VF byla stanovena minimální suma ve výši 15–20 % z celkové finanční částky na výkon regionálních funkcí v jednotlivých okresech. Vynaložené finanční prostředky na VF v roce 2021 byly 1 901 027 Kč, to je o 171 357 méně než v roce 2020 (o 8 %), a tvořily 16 % z celkové částky (po odečtení nákladů na krajskou metodiku).

Roční přírůstek VF činil 8 462 a byl o 1 099 svazků (11 %) menší než v předchozím roce. Průměrná cena za jednu knihovní jednotku (knihu nebo audioknihu) činila 225 Kč (což je o 8 Kč více než v předchozím roce). Úbytek VF byl 10 928, což je o 5 131 více než v předchozím roce.

Výměnný fond	2020	2021				
	celkem	celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ
stav VF 31. 12. 2019 a 31. 12. 2020	170 189	167 723	43 207	44281	31940	48295
roční přírůstek VF	9 561	8 462	2 044	2 279	2 001	2 138
roční úbytek VF	5 797	10 928	1 460	2249	1183	6036

Cirkulace výměnného fondu

Ve všech okresech probíhá cirkulace výměnných souborů podle standardu. V okresech Kroměříž, Uherské Hradiště a Zlín mají knihovníci možnost vybírat si sami další knihy do výměnných souborů z výměnného fondu uskladněného v pověřených knihovnách. Počet svazků v takto vytvořených výměnných souborech je různý podle potřeby a požadavků obsluhované knihovny.

Knihovny okresu Kroměříž mají možnost výběru z tematických a rozšiřujících souborů (v roce 2021 vypůjčeno 44 těchto souborů). Nově byly nabízeny knihy Kouzelné čtení s Albi tužkou. V okresu Kroměříž bylo expedováno 400 souborů, které obsahovaly 21 725 svazků.

V okresu Uherské Hradiště si výměnné soubory knihovníci buď vybírají sami, nebo jsou připravovány profesionálními knihovnami, které plní RF. Ostatní soubory chystá pracovník regionálního útvaru KBBB.

V roce 2021 proběhla v okresu Vsetín cirkulace výměnných souborů třikrát. Výměnné soubory obsahují i jiné druhy dokumentů než knihy, pro zpestření nabídky uživatelům malých knihoven. Celkově bylo do souborů na Vsetínsku zařazeno 28 134 knihovních jednotek.

V okrese Zlín roste zájem o rozšiřující soubory, tzv. soubory na přání. V roce 2021 jich bylo vytvořeno 70 s 5 209 svazky. Plánovaná jarní cirkulace výměnných souborů do obecních kronik neproběhla z důvodu pandemických opatření a nezájmu knihoven.

V knihovnách všech regionů mají do výměnných souborů zařazeny i výměnné soubory sestavené

z mluveného slova na CD nosičích.

Cirkulace VF	2020	2021				
	celkem	celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ
počet obslužených knihoven	326	327	99	65	69	94
počet expedovaných souborů	815	945	400	150	231	164
počet svazků v souborech	63 123	73 445	21 725	11 837	28 134	11 749

Standard: *minimálně 2x ročně 1 soubor s minimálně 60 svazky dle Metodického pokynu MKČR k zajištění výkonu RF knihoven a jejich koordinaci na území ČR z roku 2019.*

Standard byl krajskou a pověřenými knihovnami naplněn.

Servis automatizovaného knihovního systému

Standard zahrnuje servis software, instalaci a údržbu knihovnických programů, generování a aktualizaci souborných katalogů, servis programu pro evidenci knihovních fondů, pro evidenci a cirkulaci výměnného fondu aj. Větší počet akcí okresu Uherské Hradiště souvisí s nastavením systémů Clavius v době uzavření knihoven.

Servis výpočetní techniky	2020	2021				
	celkem	celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ
počet obslužených knihoven	193	199	43	65	65	26
počet akcí	552	821	91	645	51	34

Standard: *průběžně.*

Standard byl krajskou a pověřenými knihovnami naplněn.

Doprava v rámci výkonu regionálních funkcí

Standard zahrnuje v rámci výkonu regionálních funkcí především rozvoz výměnných souborů, cesty na metodické návštěvy a servis výpočetní techniky. V roce 2021 bylo najeto o 2 983 km více než v předchozím roce, což je dáno větším počtem realizovaných metodických návštěv a větší cirkulací VS v některých okresech ve srovnání s předchozím rokem.

Doprava v rámci výkonu RF	2020	2021				
	celkem	celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ
počet obslužených knihoven	300	300	94	75	73	58
počet ujetých km	13 963	16 946	6 565	4 522	4 162	1 697

Stav elektronických služeb a automatizace

KKFBZ a pověřené knihovny se postupně snaží, aby měly všechny knihovny kraje provedenu retrokonverzi fondu, a aby knihovny měly alespoň jednoduchou a aktuální webovou stránku. Knihovny, které již mají svůj knihovní fond v elektronické podobě a příslušný software, umísťují na web odkaz na svůj on-line katalog knih. Některým knihovnám však stále funguje katalog jen v době provozu dané knihovny, je třeba ohledně této skutečnosti jednat se zřizovateli. Knihovny nad 1 000 obyvatel a mnoho knihoven menších obcí využívá automatizovaný výpůjční systém.

	2020	2021				
	celkem	celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ
Počet neprofesionálních knihoven (bez poboček)	251	251	68	59*	47	77
Z toho knihovny, které mají kompletní katalog KF v elektronické podobě	223	225	42	59	47	77
Z toho knihovny, které mají on-line katalog	223	223	41	59	46	77
Z toho knihovny, které využívají AKS – výpůjční modul	150	155	5	49	47	54

*Knihovna v Nedakonicích není započítána, protože nevyužívá služby RF.

V roce 2021 přibily dvě knihovny, ve kterých byla provedena retrokonverze fondu – Pozdřechov a Prlov. V listopadu byl zahájen retrospektivní zápis KF v Místní knihovně Nítkovice. Retrokonverzi KF má provedenu celkem 90 % neprofesionálních knihoven kraje. Přibilo pět knihoven, ve kterých byl spuštěn AKS (v okresech Kroměříž a Zlín). Webové stránky mají všechny knihovny kraje.

Hodnocení ekonomických ukazatelů

Pro krajskou knihovnu a tři pověřené knihovny byla pro rok 2021 v rozpočtu Zlínského kraje schválena částka **13 076 tisíc Kč**. Financování výkonu RF zajistil Krajský úřad Zlínského kraje uzavřením smluv o poskytnutí neinvestiční účelové dotace z rozpočtu Zlínského kraje s pověřenými knihovnami. Pro KKFBZ byla finanční částka na výkon regionálních funkcí zahrnuta do jejího rozpočtu. Ve finanční částce KKFBZ je započítána i částka pro zajištění krajské úrovně výkonu regionálních funkcí pro knihovníky Zlínského kraje.

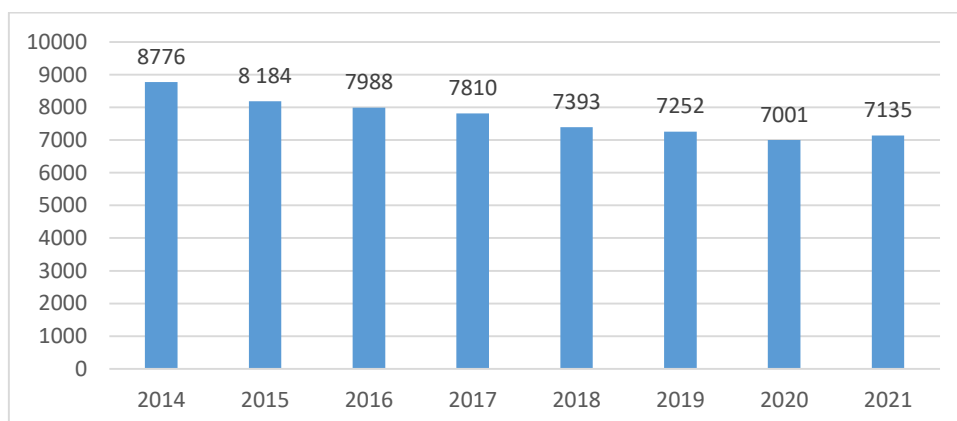
Finanční částka byla rozdělena následovně:

Příjemce	Částka v Kč
KK Kroměříž	3 029 000
KBBB Uherské Hradiště	3 142 000
MVK Vsetín	2 985 000
KKFBZ Zlín	3 920 000
Zlínský kraj celkem	13 076 000

Regionální funkce personálně zajišťovali pracovníci KKFBZ (4,4), KK (4,36), KBBB (4,55) a MVK (3,92) na celkem 17,23 úvazku. Na smluvním základě a na základě objednávky knihovnických služeb se na této činnosti podíleli další pracovníci profesionálních knihoven Zlínského kraje.

Krajská a pověřené knihovny část finančního příspěvku od Zlínského kraje využily pro přímou úhradu výše jmenovaných služeb. Byly uzavřeny smlouvy jednak o přenesení regionálních funkcí na vybranou základní knihovnu mezi krajskou a pověřenými knihovnami, jednak o poskytování regionálních služeb v rámci regionálních funkcí obsluhovaným základním knihovnám, jejichž rozsah byl přesně specifikován v objednávce služeb. Poskytnuté regionální funkce byly jako služby vykázány v hodinové sazbě 215 Kč na hodinu (mzdové náklady, pojištění, režijní náklady) a čtvrtletně propláceny provozovatelům knihoven fakturou. Na základě objednávky knihovnických služeb bylo v roce 2021 odpracováno **7 135 hodin** (o 134 hodin více než v roce 2020) v celkové částce 1 534 025 Kč. Od roku 2014 poklesl celkový počet hodin proplácených knihovnám na základě objednávky o 1 775 hodin.

Celkový počet hodin objednaných u profesionálních knihoven v letech 2014–2021

Okres Kroměříž

Na základě smlouvy o poskytnutí neinvestiční účelové dotace z rozpočtu Zlínského kraje byly přiděleny pro rok 2021 finanční prostředky v celkové výši **3 029 000 Kč**. Dotace na zajištění výkonu RF v okrese Kroměříž byla vyčerpána v souladu se smlouvou o poskytnutí dotace, s rozpočtem a metodickým pokynem krajské knihovny.

Materiálové náklady zahrnovaly především nákupy knihovního fondu do výměnných souborů, což představovalo 15,45 % z celkového objemu finančních prostředků dotace. Ostatní materiálové náklady tvořil materiál ke zpracování knihovního fondu (obalová fólie, knižní a katalogizační lístky aj.), běžný kancelářský a spotřební materiál pro oddělení regionálních funkcí (např. tonery do tiskáren, kancelářský papír) a předplatné časopisu Čtenář.

Náklady na pohonné hmoty byly měsíčně vyčísleny podle počtu ujetých kilometrů pro zajištění výkonu RF z celkového počtu ujetých kilometrů. Služební vozidlo se používalo především pro rozvoz výměnných souborů do knihoven regionu, v menší míře také na metodické návštěvy.

Náklady na energie byly stanoveny výpočtem podle počtu m² užívané plochy ve vztahu k zajištění výkonu regionálních funkcí. V položce opravy a udržování byly náklady na údržbu služebních vozidel stanoveny jako poměrné podle počtu ujetých kilometrů pro výkon regionálních funkcí.

Nákup knihovnických služeb představuje nejvyšší objem v celkových nákladech vynaložených na služby. Odborné knihovnické práce prováděly knihovnice profesionálních knihoven ve třech střediscích na základě objednávky u zřizovatelů těchto knihoven. Tímto způsobem bylo uhrazeno celkem 1 010 hodin odborných služeb v celkové částce 217 150 Kč, tj. metodická a konzultační činnost, nákup a zpracování knihovního fondu z finančních prostředků obcí, zpracování statistiky, pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů. Dalšími náklady v položce služeb jsou náklady na poštovné a telekomunikační služby.

Poměrné náklady na servis výpočetní techniky jsou vypočítány podle počtu počítačů pro zajištění výkonu regionálních funkcí (v roce 2021 v částce 25 721 Kč).

Osobní náklady – platy zaměstnanců zajišťující regionální funkce včetně zdravotního a sociálního pojištění – jsou náklady na zaměstnance v ročním přepočteném stavu 4,36. U OON nebyla uzavřena žádná dohoda o provedení práce. Jiné sociální pojištění zahrnuje pojištění odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

Okres Uherské Hradiště

Z dotace na regionální funkce pro okres Uherské Hradiště ve výši **3 142 000 Kč** byly čerpány prostředky podle rozpočtu na rok 2021. Dotace byla vyčerpána v plné výši a v souladu se smlouvou o poskytnutí dotace a metodickým pokynem krajské knihovny.

Materiálové náklady z dotace byly rozpočtovány na nákup výměnného fondu, jeho následné zpracování, přepravky na knihy pro rozvoz výměnného fondu, kancelářské potřeby, obalový a ostatní materiál potřebný k zajištění RF. Náklady na výměnný fond činily 494 621 Kč, což představovalo 15,74 % z celkové výše dotace. V roce 2021 bylo nakoupeno pro výměnný fond 2 257 svazků knih, 57 audioknih a 7 společenských her. Pro RF bylo najeto celkem 4 522 km. Rozvoz výměnných souborů je pro knihovny v rámci RF zdarma. Na rozvoz nových knih, které si hradí knihovny ze svých rozpočtů, si profesionální i neprofesionální knihovny přispívají ze svých vlastních prostředků.

Z položky energie byly hrazeny částečné náklady na elektrickou energii a plyn za prostory, kde je umístěn výměnný fond.

Cestovné bylo vyplaceno pracovníkům knihovny, kteří zajišťovali regionální služby. Z položky na opravy byla uhrazena údržba služebního vozidla.

Do nákladového účtu ostatní služby byly zahrnuty především náklady na knihovnické služby, na kterých se podílely pracovnice dvou profesionálních knihoven. Bylo odpracováno 60 hodin, celkem za 12 900 Kč. Dále byly částečně hrazeny náklady na aktualizaci knihovnického programu, tisk knižních lístků apod. Dále zde byly zahrnuty částečné náklady na poštovné, telefon apod.

V roce 2021 se na zajišťování regionálních funkcí podílelo částečným úvazkem 12 pracovníků v hlavním pracovním poměru, kteří tvořili průměrný úvazek 4,55.

Pro pracovníky RF byl zakoupen jeden počítač, dva monitory a dva skenery určené pro revize v knihovnách regionu.

Okres Vsetín

Smlouvou o poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu Zlínského kraje byly poskytnuty pro rok 2021 finanční prostředky v celkové výši **2 985 000 Kč**. Dotace byla vyčerpána v plné výši a v souladu se smlouvou o poskytnutí dotace, s rozpočtem a metodickým pokynem krajské knihovny. Byla vykázána ztráta 0,50 Kč.

Do materiálových nákladů je zahrnut nákup výměnného fondu, spotřeba pohonných hmot služebního auta používaného pro regionální funkce, kancelářský materiál, obalový materiál, materiál k PC, čisticí prostředky, tiskopisy, samolepky na čárové kódy a pracovní materiál.

Celková částka na nákup knihovního fondu pro výměnné soubory činila 448 000 Kč, tj. 15 % z celkové částky zvýšené dotace. Za tuto částku bylo nakoupeno 2 001 dokumentů, což je o 417 knih méně než v předchozím roce.

Do položky cestovné byly zařazeny náklady na metodické návštěvy, pomoc s aktualizací a revizemi knihovních fondů, jednání na obecních úřadech, školení a semináře. Pohonné hmoty byly čerpány ve výši 13 200 Kč.

Do položky služby byly zahrnuty především náklady na nákup knihovnických služeb na základě objednávek (390 010 Kč, tj. 1 814 hodin), dále servis AKS, telefony, internet a ostatní služby.

Z dotace na regionální funkce pro okres Vsetín byly uhrazeny náklady na 3,92 pracovního úvazku pracovníků MVK.

Okres Zlín

Z rozpočtu KKFBZ na výkon regionálních funkcí – **3 920 000 Kč** – jsou účtovány náklady na personální zabezpečení krajských regionálních funkcí (krajský metodik) a na RF pro okres Zlín (poradenství, konzultace, vzdělávání, koordinační činnost, statistika, ekonomika, nákup a zpracování výměnného fondu) a malý úvazek ekonomky a řidiče včetně zákonného pojištění. Osobní náklady jsou náklady na zaměstnance v přepočteném stavu 4,4. Finanční prostředky byly čerpány v souladu s rozpočtem a metodickým pokynem krajské knihovny.

Do materiálových nákladů je zahrnuto: kancelářské potřeby a materiál, obalový materiál na knihy, spotřeba pohonných hmot služebního auta používaného pro RF. Nejvyšší položkou z těchto nákladů

jsou náklady na nákup výměnného fondu ve výši ve výši 490 427 Kč. Po odečtení nákladů na zajištění krajské funkce činí procento z celkového rozpočtu na regionální funkce na nákup knihovního fondu 16,9 %.

V položce služby byly zahrnuty: software pro statistiku, telefonní poplatky, poštovné, cestovné pracovníků zajišťujících výkon regionálních funkcí, pojištění, náklady na vydání publikace o činnosti a výsledcích veřejných knihoven ve Zlínském kraji a náklady na služby lektorů pro semináře pracovníků knihoven Zlínského kraje.

Do položky nákup knihovnických služeb byly zařazeny nákup těchto služeb: metodická a konzultační činnost, nákup a zpracování knihovního fondu z prostředků obcí, pomoc při revizi a aktualizaci knihovního fondu, statistika. Tyto služby vykonaly pracovníce profesionálních knihoven na základě objednávky a byly proplaceny fakturou. Na základě objednávky bylo odpracováno 4 251 hodin v celkové částce 913 965 Kč. Z rozpočtu bylo dále hrazeno vydání publikace Knihovny Zlínského kraje 2020 ve výši 35 000 Kč.

Celkové zhodnocení

Na výkonu regionálních funkcí krajská knihovna opětovně spolupracovala s knihovnami pověřenými, profesionálními a také s provozovateli knihoven ve Zlínském kraji. Společně vykonávali regionální služby pro obsluhované knihovny Zlínského kraje v souladu se standardy regionálních funkcí knihoven. Tyto služby musely být i v roce 2021 přizpůsobeny mimořádným opatřením v provozování knihoven v souvislosti s pandemií koronaviru.

Provozovatelé knihoven kraje využívali především metodickou pomoc při řešení dopadů krizových opatření. Dále byla řešena problematika související s umístěním a vybavením knihoven, nákupem a zpracováním vlastních knihovnických dokumentů, s tvorbou webových stránek knihoven, automatizací provozů knihoven, byla poskytována pomoc s vypracováním žádostí o finanční dotace, při revizích knihovnických fondů a další služby.

Významnou službou pro knihovny byl nákup, zpracování a cirkulace výměnných souborů knih. Do výměnných souborů bylo zařazeno 73 445 knih, audioknih a společenských her.

V roce 2021 došlo k modernizaci interiérů knihoven a také několik knihoven prošlo kompletní rekonstrukcí. V 98 knihovnách byla provedena aktualizace knihovnického fondu.

Knihovny se naučily pořádat i využívat online formu při pořádání seminářů, školení a porad. V kraji bylo v roce 2021 pro knihovníky uspořádáno 41 vzdělávacích akcí, kterých se zúčastnilo 1 600 knihovníků ze všech typů knihoven.

Nejlepší knihovny a knihovníci Zlínského kraje byli jako každoročně oceněni za svou mimořádnou činnost a významné počiny.

Zlín, 22. 2. 2022

Ing. Jan Kaňka

ředitel Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně,
příspěvkové organizace

Zpracovala: Ing. Jana Tomancová

Přílohy: dle obsahu